

ЮБИЛЕЕН КОНЦЕРТ 70 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ПРОФ. Д-Р КРАСИМИР ТАСКОВ

На 17 март 2025 г. в концертната зала на НМА „Проф. Панчо Владигеров“ се проведе юбилеен концерт посветен на 70 години от рождението на проф. д-р Красимир Тасков, който е преподавател, професор и доктор в НМА "П. Владигеров" по композиция и пиано. Концертът започна с „Вечерен небосвод“, „Пламъци“ и „Кратко приключение“ за пиано (2022, 2021) в изпълнение на гл. ас. Анелия Господинова. Красимир Тасков запазва умерено тънко усещане за модерно звучене, по-скоро във формата на своеобразен „български неоромантизъм“, без обаче да следва точно доктрината на това направление по отношение на конкретни стилизации, а само като специфични за автора отблясъци на „романтичното“ по отношение на субективен поглед, преживяване и емоция на съвременен творец, освободен от строги неокласически граници и норми. „Български“ си позволявам да го нарека заради специфичното му проявление от български композитор, от една страна, а от друга – „българският код“ в случая не се проявява открито по отношение на мелодия, хармония, ритъм и пр., а витае в някаква плаваща „безмензурност“ като далечен отзвук на този тип песенност. В случая Анелия Господинова особено майсторски и задълбочено успява да пресъздаде творческите намерения на автора в трите пиеси, които впечатляват със своята по-свободна фантазийна форма в съответствие със своите заглавия. Специфичните за клавиричната фактура предизвикателства като виртуозни пасажии, акордови последования, нюансираност на тона, динамика и педализация са професионално насочени за пресъздаване на състояния и емоции в романтичномузикална и поетичносьзерцателна атмосфера.

На второ място от програмата на концерта следва Балада за виола / цигулка и пиано (2013) в изпълнение на Тодор Георгиев и проф. д-р Галина Апостолова. Тук, както и във всички произведения от концерта, независимо от годината на тяхното създаване, се запазват белезите за ярко стилово единство на автора. В конкретния случай прави впечатление смяната на виола с цигулка като търсене на специфичен тембър, но не в смисъла на сонористична техника, а по-скоро – на „цвят“ спрямо етимологията на тембъра в „импресионистично“ усещане на

звуча. Освен своеобразната „безмензурност“ от предишните пиеси тук се прибавя като обратен знак и ритмичноостинатното начало, което също е специфично за автора и може да се открие в „българския код“, който външно не се налага и не е толкова разпознаваем. Виолистът цигулар Тодор Георгиев и пианистката Галина Апостолова прекрасно илюстрират тънките нюансирани разлики в звученето на виолата и цигулката, както и в съответния съпровод на пианото. Можеше спокойно да звучи само виола, но авторът иска слушателят вътрешно да усети различното звучене, защото външно то е доста близко. Това предполага задълбочено чуване както от слушателите, така и от изпълнителите, които трябва да предадат най-точно замисъла на автора.

На трето място от програмата прозвучава „Зимно тайнство“ и „Ритуални движения“ за пиано (2018) в изпълнение на Михаил Стефанов. В тези пиеси много ясно личи, че авторът Красимир Тасков е пианист. Сложната виртуозна многопластова „импресионистична“ фактура – повече или по-малко като отзвук от Дебюси, както и хоризонталната раздвиженост и вертикална статичност – от Скрябин, създават неоромантично съзерцателна атмосфера в „Зимно тайнство“. Изграждане от ритмичноостинатни движения в октавови и акордови последования, съчетани с клъстери отново в сложна многопластова фактура, оформят драматичен сблъсък в „Ритуални движения“. И двете пиеси изискват особено добра техника и подготовка, които пианистът Михаил Стефанов определено притежава. Освен това се изисква усет за тънка нюансираност и драматургично изграждане, за да може да се усетят в по-голяма дълбочина настроенията от „зимното тайнство“ и „ритуалните движения“, които пианистът претворява особено убедително.

На четвърто място прозвуча „Обетована земя“ за виолончело и пиано (1997) в изпълнение на Алек Цанов и Румен Цанов. Както споделя самият автор под „Обетована земя“ може да се разбира, освен в библейския, така и в най-общочовешки и философски, смисъл възжелана територия на чистота, светлина и блаженство, „духовно“ пространство на спасително оцеляване от злото. Тук виолончелистът Алек Цанов и пианистът Румен Цанов успяват да проникнат в по-дълбоките пластове на духовното послание, което се реализира от автора Красимир Тасков чрез разширенотонални и най-вече модални решения в тази творба от 1997 г. Разнообразени с атонални елементи и фрагментарни ритми от „българския код“ такъв тип композиционни техники

придават облик на специфична тонова организация, която става характерна за цялото творчество на композитора. В такава атмосфера може да се усети аромата на творби, при които след мъчително търсене се появява просветление накрая, като например Шеста симфония на Константин Илиев и Трета симфония „Литургична“ на Артур Онегер, но за разлика от тях в „Обетована земя“ на Красимир Тасков по протежение на цялата творба се усеща по-скоро само копнежът по такава „земя“ като неосъществима цел.

На пето място се изпълни пиесата „Взаимност“ за 2 пиана (1998) в изпълнение на проф. д-р Елена Дикова и проф. д-р Александър Василенко. В тази пиеса се запазват тоновосистемните характеристики от останалите пиеси като мелодия, хармония и ритъм, като особеното тук е, че обявената „Взаимност“ за 2 пиана в програмата тук е за 4 ръце. Така взаимността пространствено става по-голяма, дистанцията се скъсява. Елена Дикова и Александър Василенко перфектно осъществяват творческия замисъл на автора със своята брилянтна техника, подчинявайки виртуозността на изграждането на музикалната форма, като преливането и обединяването на музикалния материал от ниската и високата теситура на клавиричната фактура създават впечатлението за един изпълнител. Така „взаимността“ се проявява като допълване, от една страна, а от друга – като взаимно отстояване в драматичния сблъсък. В жанра на великата Фантазия във фа минор от Франц Шуберт Красимир Тасков намира свой прочит на клавиричната фактура за 4 ръце в съвременен звучен на лирически откровения и драматично изграждане.

Накрая на концерта прозвуча „Монограм“ за маримба и орган (2023) във версия за маримба и пиано (В памет на Янко Маринов) като първо изпълнение от гл. ас. Анелия Господинова и доц. д-р Мирослав Димов. В тази пиеса интересно е преминаването от тембъра на органа към тембъра на пианото. Според мисълта, че като изсвирим едно оркестрово произведение на пиано, можем да проверим неговата художествената стойност, тази пиеса доказва своята жизнеспособност и в клавирична версия. От друга страна в зависимост от автора и епохата някои произведения стилистично могат да прозвучат повече или по-малко универсално. В Баховата епоха, където в инструментариума „графичното“ взема връх над „акварелното“, едно клавирично произведение може да прозвучи достатъчно убедително транскрибирано за най-различни инструменти, докато едно клавирично произведение на Шопен може да прозвучи

най-добре само за пиано. При Красимир Тасков пианото и маримбата се доближават като по същество ударни инструменти, докато органът си остава многогласен духов инструмент. И тук изпълнителите Анелия Господинова и Мирослав Димов демонстрират своя висок професионализъм в тази толкова ярка със своя особено изявен ритмичен профил творба. От друга страна моторнодвигателното начало преминава в съзерцателно и задълбочено потапяне в по-лирични състояния, което е определено достойнство спрямо инструментариума, както на композитора Красимир Тасков, така и на изпълнителите Анелия Господинова и Мирослав Димов.

След всичко това може да се установи, че, по повод юбилейния концерт посветен на 70 години от рождението на проф. д-р Красимир Тасков, НМА „Проф. Панчо Владигеров“ може да се гордее с професионализма на музикантите, които работят и се обучават в нея, както на доказалия се композитор, пианист и педагог проф. д-р Красимир Тасков, така и на всички изпълнители на неговите творби.

Андрей Диамандиев